

Akční plán boje s korupcí na rok 2018

Předkladatel: ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

Praha, říjen 2017

Obsah

Úvod	3
1. Výkonná a nezávislá exekutiva	5
2. Transparentnost a otevřený přístup k informacím	7
3. Hospodárné nakládání s majetkem státu	10
4. Rozvoj občanské společnosti	12

Úvod

S koncem roku 2017 uplyne časová působnost Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017 (dále jen "Koncepce"), která byla založena zejména na koordinovaném přístupu relevantních aktérů boje s korupcí na vládní úrovni prostřednictvím jednoletých akčních plánů boje s korupcí a hodnocení korupčních rizik v legislativním procesu. Nový střednědobý protikorupční strategický dokument na období po roce 2017 bude připraven po vzniku nové vlády vzešlé z voleb do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 v závislosti na jejím rozhodnutí o pojetí protikorupční politiky včetně její koordinace a konkrétních protikorupčních prioritách. Neboť z časových důvodů není objektivně možné, aby nová vláda do konce roku 2017 předložila a schválila nový protikorupční strategický dokument, byl Úřadem vlády ČR připraven podkladový analytický materiál „Východiska pro vytvoření protikorupčního strategického dokumentu České republiky pro období po roce 2017“ (dále jen „Východiska“), který by měl nové vládě pomoci rychleji a efektivněji se zorientovat aktuální situaci v oblasti boje s korupcí na vládní úrovni a současně definovat její priority pro účely přípravy střednědobého protikorupčního strategického dokumentu.

Z podnětů mezinárodních organizací vyplývá – v neposlední řadě i na základě vnitrostátních potřeb – že je nezbytné, aby Česká republika disponovala již od počátku roku 2018 oficiálním – byť krátkodobým - protikorupčním dokumentem vlády. Tuto roli by měl do přijetí protikorupčního strategického dokumentu v roce 2018 plnit tento Akční plán boje s korupcí na rok 2018 (dále jen „Akční plán“). Ten bude překlenovacím dokumentem, který může být v roce 2018 aktualizován či upraven v závislosti na rozhodnutí a prioritách nové vlády.

Z logiky výše uvedeného vyplývá, že Akční plán obsahuje taková opatření, která nejsou primárně závislá na složení aktuální politické reprezentace ve vládě. Akční plán tedy obsahuje zejména opatření nelegislativního charakteru vyplývající ze závazků České republiky vůči mezinárodním organizacím (Skupina států proti korupci při Radě Evropy-GRECO, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj – OECD) či iniciativám (Partnerství pro otevřené vládnutí-OGP). Další skupinu opatření představují některá nelegislativní opatření (zejména sektorové analýzy) zakotvená již Akčním plánem boje s korupcí na rok 2017, která však nebyla předložena ve stanoveném termínu. Poslední kategorii opatření představuje monitoring dopadů v oblasti korupčních rizik některých právních předpisů schválených v uplynulém období včetně zhodnocení činnosti a zkušeností nově vytvořených úřadů, resp. útvarů. Svojí povahou je Akční plán minimalistického charakteru s cílem nenavrhnout plnění opatření, u kterých by existovalo významné riziko jejich neakceptace novou vládou. Plnění Akčního plánu bude předmětem samostatného detailního hodnocení, které bude vládě předloženo do 31. března 2019.

V roce 2017 byl zveřejněn na základě nezávislých expertních hodnocení Index vnímání korupce za rok 2016¹. Z hlediska bodového hodnocení Česká republika dosáhla historicky druhého nejlepšího výsledku, nicméně si pohoršila v celkovém pořadí států. Jakkoliv se jedná o do určité míry subjektivní hodnocení, tak Index vnímání korupce představuje z dlouhodobého hlediska relevantní indikátor stavu boje s korupcí v České republice.

Příprava tohoto Akčního plánu a Východisek byla zahájena v červnu 2017 na úrovni Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí, dále jejich pracovních komisí a formálně byla završena workshopem

---

¹ <https://www.transparency.cz/index-vnimani-korupce-2016-corruption-perceptions-index-cpi/>

pro přípravu Akčního plánu, který se uskutečnil dne 22. září 2017 s reprezentativní účastí více než 60 osob zastupujících různé aktéry boje s korupcí v ČR.

1. Výkonná a nezávislá exekutiva

I v roce 2018 bude pokračovat **implementace zákona o státní službě** tak, aby byl zajištěn cíl právní úpravy, tj. zejména depolitizace, stabilizace a profesionalizace státní správy. Tyto priority jsou rovněž obsaženy v závazku zakotveném **Akčním plánem České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (Open Government Partnership, OGP) na období let 2016 až 2018**, který stanoví na rok 2018 sadu těchto průběžných úkolů:

- kontrolní činnost vyplývající ze zákona,
- realizace úřednických zkoušek (případně uznávání jejich rovnocennosti),
- prošetřování oznámení obsahujících podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu,
- výkon kárné pravomoci ve služebním úřadu,
- rozvoj a rozšiřování Informačního systému o státní službě,
- předložení roční zprávy k implementaci zákona o státní službě.

Ministerstvo vnitra v návaznosti na předchozí akční plán boje s korupcí předloží **analýzu zaměřenou na srovnání jednotlivých aspektů činnosti, práv a povinností státních zaměstnanců a úředníků územních samosprávných celků.**

Na posílení fungování a efektivity veřejného sektoru synergicky cílí celá řada aktivit, které jsou agregovány ve **Strategickém rámci rozvoje veřejné správy do roku 2020**. Za předpokladu plnění úkolů zakotvených tímto strategickým dokumentem ve spojení s úspěšnou implementací zákona o státní službě lze v dlouhodobějším horizontu předpokládat promítnutí zlepšeného výkonu státní správy i do oblasti eliminace stávajících korupčních rizik, resp. do posunu ve vnímání státní správy jako méně korupčního prostředí, než tomu je doposud.

Skupina států proti korupci při Radě Evropy (GRECO) se v rámci čtvrtého hodnotícího kola zaměřila na **prevenci korupce v souvislosti s poslanci Parlamentu, soudci a státními zástupci**. Z detailního procesu hodnocení vyplývá množství doporučení, s nimiž se v následujícím období bude muset vypořádat moc výkonná, zákonodárná a soudní. Ministerstvo spravedlnosti se ve spolupráci s Nejvyšším státním zastupitelstvím zavazuje zahájit **implementaci doporučení 4. hodnotícího kola GRECO ve vztahu ke státním zástupcům**, a to zejména vytvořením profesního etického kodexu pro všechny státní zástupce doplněného vysvětlujícími poznámkami a/nebo praktickými příklady včetně doporučení pro řešení střetu zájmů a souvisejících otázek, přísnější regulací doplňkových činností státních zástupců včetně zavedení požadavku na ohlášení a přiměřené kontroly dodržování stávajících omezení v oblasti vykonávání těchto činností.

V oblasti prokazování **mezinárodní korupce a jejího přeshraničního trestání** byl díky zvýšenému úsilí příslušných rezortů zaznamenán určitý pokrok, i nadále je však nutné soustředit se na **posílení materiálních a personálních kapacit pro hlubší komunikaci s mezinárodními platformami v oblasti zahraničního podplácení a kapacit pro prokazování zahraničního podplácení a šíření povědomí o této problematice.**

Jako přetrvávající a průběžné úkoly z předchozího akčního plánu v působnosti ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu zůstávají i nadále:

- **monitoring úrovně rezortních interních protikorupčních programů (RIPP) a případné předložení návrhu aktualizace Rámcového RIPP** v závislosti na aktuálních legislativních změnách a potřebách,
- **kontrola důslednější aplikace hodnocení dopadů regulace (RIA) a především hodnocení korupčních rizik (CIA) coby součásti RIA v rámci legislativního procesu.** Hodnocení korupčních rizik je preventivně-legislativním nástrojem vládního boje s korupcí, proto bude i nadále pokračovat snaha o efektivní využití tohoto institutu.

Legislativní a nelegislativní protikorupční opatření	Gesce
Implementace zákona o státní službě včetně plnění závazků v Akčním plánu České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) na období let 2016 až 2018	Ministerstvo vnitra
Analýza zaměřená na srovnání jednotlivých aspektů činnosti, práv a povinností státních zaměstnanců a úředníků územních samosprávných celků	Ministerstvo vnitra
Plnění úkolů zakotvených ve Strategickém rámci rozvoje veřejné správy do roku 2020	Ministerstvo vnitra
Implementace doporučení 4. hodnotícího kola GRECO ve vztahu ke státním zástupcům	Ministerstvo spravedlnosti / Nejvyšší státní zastupitelství
Posílení materiálních a personálních kapacit pro hlubší komunikaci s mezinárodními platformami v oblasti zahraničního podplácení a kapacit pro prokazování zahraničního podplácení a šíření povědomí o této problematice	Ministerstvo spravedlnosti / Nejvyšší státní zastupitelství / Ministerstvo vnitra
Monitoring úrovně RIPP jednotlivých rezortů a případný návrh aktualizace Rámcového RIPP	Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
Kontrola důslednější aplikace RIA a CIA v rámci legislativního procesu	Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

2. Transparentnost a otevřený přístup k informacím

V rámci oblasti transparentnosti a otevřeného přístupu k informacím Akční plán vhodně využívá synergií s aktivitami mezinárodní iniciativy Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP). V **Akčním plánu České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) na období let 2016 až 2018** se konkrétně jedná o závazky:

1) otevření prioritních datových sad veřejné správy a jejich doplnění na základě veřejných konzultací:

- publikace prioritních datových sad veřejné správy v podobě otevřených dat,
- aktualizace seznamu prioritních datových sad veřejné správy na základě veřejných konzultací;

2) podpora rozvoje systému otevřených dat veřejné správy ČR:

- rozvoj standardů otevřených a propojených dat,
- vzdělávání zaměstnanců veřejné správy,
- poskytnutí pomoci úřadům veřejné správy s otevíráním dat,
- rozvoj Národního katalogu otevřených dat,
- rozvoj dialogu mezi institucemi veřejné správy a širokou veřejností v oblasti otevřených dat.

V průběhu roku 2018 budou formulovány nové závazky České republiky vůči mezinárodní iniciativě OGP směřující k posílení transparentnosti veřejného sektoru a otevřeného přístupu k informacím. Na konkrétní formulaci závazků se budou ve spolupráci s OGP podílet jak věcně příslušné rezorty, tak v rámci veřejných konzultací zejména odborná veřejnost. **Nové závazky Akčního plánu Partnerství pro otevřené vládnutí na léta 2018–2020** se schválením vládou stanou závazné.

V roce 2017 byly na základě novely zákona č. 424/1991 Sb., **o sdružování v politických stranách a v politických hnutích** a **novely volebních zákonů** a dále novely zákona č. 159/2006 Sb., **o střetu zájmů**, ve znění pozdějších předpisů, **zřízeny:**

- Úřad pro dohled **nad hospodařením politických stran a politických hnutí**,
- **centrální registr oznámení** podle zákona o střetu zájmů na Ministerstvu spravedlnosti.

V obou případech budou v roce 2018 **analyzovány dopady** (z hlediska korupčních rizik/protikorupčního efektu) přijaté právní úpravy a **zhodnocena činnost a zkušenosti s fungováním** Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí a centrálního registru oznámení podle zákona o střetu zájmů na Ministerstvu spravedlnosti.

V soukromém, ale i veřejném sektoru vzrůstá v souvislosti s **novelou zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim**, ve znění pozdějších předpisů nebo se **směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitostí některými velkými podniky a skupinami význam tzv. compliance programů**. Této oblasti bude v roce 2018 věnována pozornost ze strany Koncepční komise předsedy Rady, a to zejména s ohledem na realizaci povinností uložených právnickým osobám.

Korupce ve zdravotnictví představuje mimořádně závažný problém z hlediska ekonomického i morálního. Korupční rizika existují na všech stranách řetězce pacienti – poskytovatelé

zdravotních služeb (popřípadě lékárny) – zdravotní pojišťovny – soukromý sektor – rezort zdravotnictví. Proto **Ministerstvo zdravotnictví** v roce 2018 při zapojení všech relevantních aktérů **předloží sektorovou analýzu**, která identifikuje zjevná i latentní korupční rizika v oblasti zdravotnictví s tím, že budou navržena konkrétní protikorupční opatření řešící jednotlivé vztahy výše uvedeného řetězce pro futuro. Tato analýza pak také bude podkladem pro předložení systémového a komplexního řešení eliminace korupce ve veřejném zdravotnictví.

V souvislosti s **doporučeními GRECO ze 4. hodnotícího kola** mimo jiné vyvstává potřeba řešit otázku **posílení transparentnosti legislativního a rozhodovacího procesu v České republice**. Proto byl vládě předložen **návrh věcného záměru zákona**, který navrhuje zavést registr lobbistů, legislativní stopu a registr darů v rámci centrálního registru oznámení podle zákona o střetu zájmů. Na základě rozhodnutí vlády bude v roce 2018 přistoupeno k realizaci opatření schválených vládou.

V návaznosti na posílení transparentnosti legislativního a rozhodovacího procesu včetně jeho elektronizace bude v roce 2018 pokračovat **realizace projektu elektronické Sbírký zákonů a Sbírký mezinárodních smluv** (eSbírka) a **elektronické tvorby právních předpisů** (eLegislativa), jež bude mít za cíl zvýšení dostupnosti a srozumitelnosti právních předpisů a vyšší kvalitu a efektivitu jejich tvorby. Jeho spuštění do ostrého provozu se předpokládá k 1. lednu 2020.

Legislativní a nelegislativní protikorupční opatření	Gesce
Plnění závazků v Akčním plánu České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) na období let 2016 až 2018 týkající se: 1) otevření prioritních datových sad veřejné správy a jejich doplnění na základě veřejných konzultací, 2) podpory rozvoje systému otevřených dat veřejné správy ČR	Ministerstvo vnitra
Předložit vládě Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) na období let 2018 až 2020	Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
Zhodnocení dopadů (z hlediska korupčních rizik/protikorupčního efektu) novely zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích a novely volebních zákonů; zhodnocení činnosti/zkušeností s fungováním Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí	Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí / Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
Zhodnocení dopadů (z hlediska korupčních rizik/protikorupčního efektu) novely zákona o střetu zájmů; zhodnocení činnosti/zkušeností s fungováním centrálního registru oznámení	Ministerstvo spravedlnosti / Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
Sledování realizace opatření uložených v oblasti	Koncepční komise předsedy Rady vlády

tzv. compliance programů v návaznosti na novou právní úpravu	pro koordinaci boje s korupcí
Sektorová analýza zabývající se korupcí ve zdravotnictví	Ministerstvo zdravotnictví
Realizace opatření souvisejících s případným schválením návrhu věcného záměru zákona o lobbingu	Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
Pokračování v realizaci projektu eSbírky a eLegislative	Ministerstvo vnitra

3. Hospodárné nakládání s majetkem státu

V návaznosti na aplikaci zákona o **zadávání veřejných zakázek** Ministerstvo pro místní rozvoj bude pokračovat v zajišťování vzdělávacího programu k zadávání veřejných zakázek, který je realizován v rámci Akademie veřejného investování. Jednotlivé kurzy jsou zacíleny na široké spektrum adresátů od začátečníků v zadávacím procesu, přes pokročilé zadavatele řešící problémy ve specifických oblastech zadávání až po zadavatele, u nichž je posilována kompetence vytváření kvalitních dokumentací o zadávacím řízení bez nadbytečných administrativních a věcných chyb. Specifické moduly programu jsou zaměřeny rovněž na osoby působící v orgánech zadavatele, které vykonávají kontrolní funkci (nejen v oblasti zadávání veřejných zakázek). Návazně na doporučení Evropské komise vůči České republice a na podněty vznesené v rámci jednání pracovních komisí Rady vlády pro koordinaci boje s korupcí by měla být vyhodnocena doposud získaná data o počtu zakázek zadávaných v jednacím řízení bez uveřejnění, o počtu zadávacích řízení s pouze jedinou nabídkou a o využívání procesních postupů pro veřejné zakázky malého rozsahu v souvislosti s přijetím a uváděním zákona o zadávání veřejných zakázek do praxe a popsány trendy ze zhodnocení vyplývající. Dále by měla být vypracována analýza vlivu elektronického zadávání prostřednictvím Národního elektronického nástroje (dále též „NEN“) jako centrálního elektronického nástroje pro veřejné zadavatele a dopadů implementace usnesení vlády č. 467 ze dne 21. června 2017, které pro ministerstva, ústřední správní úřady a jim podřízené orgánům a organizace zavádí povinnost využívat NEN od 1. července 2018.

V oblasti veřejných zakázek spolufinancovaných ze zdrojů Evropské unie bude v průběhu roku 2018 dopracována **evaluace Strategie pro boj s podvody a korupcí při čerpání fondů v rámci Společného strategického rámce v období 2014–2020** obsahující vyhodnocení způsobu a účinnosti naplňování jejich cílů a dodržování stanovených principů.

V oblasti **rozkrývání nejasné vlastnické struktury obchodních korporací** je nutné poskytovat všem dotčeným stranám metodickou podporu návazně na implementaci opatření vzešlých z úkolů předešlých akčních plánů boje s korupcí. V návaznosti na přijaté novely zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů, poskytne Ministerstvo spravedlnosti v roce 2018 uživatelům **evidence skutečných majitelů právnických osob a svěřenských fondů** veškerou nezbytnou metodickou pomoc pro plnění jejich zákonných povinností. Finanční analytický úřad v souvislosti s implementací zmíněných novel bude pokračovat v metodické činnosti vůči povinným osobám ve smyslu zákona č. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. V souvislosti s přípravou 5. AML směrnice EU obsahující úpravu povinností při určování skutečných majitelů a způsobu jejich evidence je nutné pozorně sledovat legislativní proces na evropské úrovni a průběžně vyhodnocovat možnosti implementace do právního řádu ČR, pokud by nová směrnice byla do konce roku 2017 (případně v roce 2018) přijata.

Míru a účinnost naplňování nových nebo stávajících a aktualizovaných protikorupčních opatření v oblasti hospodárného nakládání s majetkem státu bude i nadále vyhodnocovat v rámci svých jednání Rada společně s Pracovní komisí předsedy Rady k hospodárnému nakládání s majetkem státu.

Legislativní a nelegislativní protikorupční opatření	Gesce/spolugesce
Pokračování v uvádění zákona o zadávání veřejných zakázek do praxe, vytváření metodik, vzdělávání zadavatelů a uchazečů o veřejné zakázky v rámci Akademie veřejného investování	Ministerstvo pro místní rozvoj
Vypracování analýzy dat o počtu zakázek zadávaných v jednacím řízení bez uveřejnění, o počtu zadávacích řízení s pouze jedinou nabídkou a o využívání procesních postupů pro veřejné zakázky malého rozsahu v souvislosti s přijetím a uváděním zákona o zadávání veřejných zakázek popisující trendy v těchto oblastech	Ministerstvo pro místní rozvoj
Vypracování zhodnocení dopadů implementace usnesení vlády České republiky č. 467 ze dne 21. června 2017 o povinném využití NEN	Ministerstvo pro místní rozvoj
Provedení evaluace „Strategie pro boj s podvody a korupcí při čerpání fondů v rámci SSR v období 2014-2020“	Ministerstvo pro místní rozvoj
Příprava evidence skutečných majitelů právnických osob a svěřenských fondů	Ministerstvo spravedlnosti
Poskytování podpory a metodické pomoci uživatelům evidence skutečných majitelů právnických osob a svěřenských fondů	Ministerstvo spravedlnosti, / Finanční analytický úřad
Pokračovat v metodické činnosti vůči povinným osobám návazně na implementaci novely zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.	Finanční analytický úřad
Sledovat legislativní proces na evropské úrovni vzhledem k přípravě 5. AML směrnice EU a průběžně vyhodnocovat možnosti její implementace do právního řádu ČR, pokud by byla do konce roku 2017 (případně v roce 2018) přijata.	Ministerstvo spravedlnosti / Finanční analytický úřad

4. Rozvoj občanské společnosti

Akční plán České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) na období let 2016 až 2018 stanoví závazky spadající svým věcným zaměřením i do oblasti rozvoje občanské společnosti. Jsou jimi **podpora dobrovolnictví a posilování bezpečnosti na místní úrovni**. Konkrétní realizace těchto závazků bude spočívat v předložení Koncepce rozvoje dobrovolnictví a dále realizaci několika synergických aktivit posilujících bezpečnost na místní úrovni, např. stanovení pravidel pro sdílení a zveřejňování informací o kriminalitě v takové podobě, která by nepřispívala k sekundární viktimizaci obětí nebo možnost uzavírání smluv pro sdílení informací o kriminalitě se samosprávami podle stanovených pravidel.

Jak již bylo uvedeno výše, rok 2017 byl posledním rokem realizace Vládní koncepce boje s korupcí na léta 2015 až 2017. Pro navazující období a pro novou vládu je nezbytné připravit **protikorupční strategický dokument na navazující období**, který bude obsahovat priority nové vlády v oblasti boje s korupcí, bude řešit dlouhodobě nesplněné protikorupční priority, zdůrazní mezinárodní závazky České republiky vůči mezinárodním organizacím či bude obsahovat opatření, na kterých je prokazatelný společenský zájem. Protikorupční strategický dokument musí vznikat v součinnosti a dialogu s relevantními protikorupčními aktéry. Základní odbornou kapacitu by vedle Úřadu vlády ČR a zástupců věcně příslušných rezortů měli představovat členové Rady a pracovních komisí předsedy Rady, tj. zástupci orgánů činných v trestním řízení, municipalit, neziskových organizací, sociálních partnerů, akademické obce, profesních komor zřízených ze zákona či odborné veřejnosti. Prostřednictvím jejich účasti je tak rozvíjena účast veřejnosti na tvorbě protikorupční politiky. Hlavní roli při přípravě navazujícího protikorupčního strategického dokumentu má z hlediska svého zaměření zejména Koncepční komise předsedy Rady.

Legislativní a nelegislativní protikorupční opatření	Gesce/spolugesce
Plnění závazků z Akčního plánu České republiky Partnerství pro otevřené vládnutí (OGP) na období let 2016 až 2018 v oblasti podpory dobrovolnictví a posilování bezpečnosti na místní úrovni	Ministerstvo vnitra
Návrh protikorupčního strategického dokumentu na navazující období	Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu